

ÚTMUTATÓ SEGÉDLET

a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. tv. szerinti képzési programok kidolgozásához,
a RETTEGI Consulting Kft. által közzétett képzési programúrlap alapján

Megjegyzés: A segédletben az iránymutatást szolgáló szövegek szürke háttérrel szerepelnek. A világos háttérű szövegrészek megegyeznek a képzési programúrlap vonatkozó részeivel. A kitöltési cellában szerepel információk releváns szövegajánlások vagy szempontok.

[Képzés megnevezése]

Amire a képzés megnevezésénél törekedni kell

- Fejezze ki a képzés célját/tartalmát
- Nem lehet megtévesztő, nem lehet azonos OKJ-s képzés vagy annak valamely moduljának megnevezésével vagy végzettséget adó egyéb (OKJ-n kívüli szakmai képzések, felsőfokú iskolai végzettséget nyújtó képzések megnevezésével.

képzési programja

a Felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. tv. 12.§ (1) bekezdésének megfelelően.

Általános bevezető

A felnőttképzési törvény (2013. évi LXXVII. tv., továbbiakban: Fktv.) szerinti képzési program számos olyan tartalmi elemet nélkülöz, amely a képzési program értelmezhetőségéhez, szakmai megalapozottságához, a későbbi biztos szabályozó dokumentumként való alkalmazásához elengedhetetlen.

Ami a képzési program megalkotásánál alapelv, hogy abban az Fktv. által meghatározott tartalmi elemeknek mindenképp érvényesülnie kell. Ezek tetszőlegesen kiegészíthetők további tartalmakkal, amennyiben az indokolt. A bővítés során azt érdemes figyelembe venni, hogy minden plusz információ hozzájárul(hat) a képzési program önálló és szakmailag hiteles dokumentummá formálásához, de egyúttal része lesz a kötelező, a későbbiek során minden megvalósításnál figyelembe veendő szabályozásnak.

Ezt azt jelenti, hogy a képzési program tartalmi kidolgozásának bölcs egyensúlyt kell képviselnie a megalapozottság és a túlhatározottság között.

Megalapozatlan <	Képzési program tartalma legyen megalapozott és a szakmai alapon érvényes rugalmasságnak teret adó	< Túlhatározott
------------------	---	-----------------

1. A képzés adatai

A képzési kör megjelölésénél az Fktv. 1.§ (2) bekezdés szerinti elnevezésnek vagy az „A” „B” „C” „D” jelölésnek kell lennie.

A nyilvántartásba-vételi szám rovat csak az engedély megszerzését követően tölthető ki. Ez azt jelenti, hogy azoknál az eljárásoknál, amelyekhez a képzési programot mellékelni kell, csak utólag, kézzel írva lehet a bejegyzést megtenni.

Fktv. szerinti képzési kör	[Fktv. szerint]
Engedély megszerzését követően a nyilvántartásba-vételi szám	[NMH szerint]

2. A képzés filozófiája, alapelve

Ajánlás

Az Fktv. alapján kidolgozott képzési program szűken, csak a képzésen belül értelmezhető, illetve a képzéshez kapcsolódó számonkérési rendszert érintő tartalmi elemeket várja el. A képzés filozófiájának meghatározása hozzájárul a képzés tartalmi elemeinek értelmezhetőségéhez.

géhez, ezért szerepel a programleírásban. Azt a sajátosságát írja körül a képzésnek, ami kívül mutat a képzés megvalósítási keretein.

NEM KÖTELEZŐ TARTALMI ELEM, amennyiben a felnőttképzést folytató intézmény nem kívánja a képzési programban meghatározni a képzés filozófiáját, alapelvét vagy a tartalom nem releváns, abban az esetben a rovat törölhető.

A képzés alapvető küldetése, hogy... A képzés hozzájárul a ... A képzés része annak a szakmai rendszernek, amely... stb. alapformulák alkalmazásával kifejthető tartalom.

3. A képzés célja

A képzési cél a képzés filozófiájához hasonlóan kívül mutathat a képzés keretein, de tartalmában egyértelműnek és konkrétan kell lennie, szemben a filozófiával, alapelvekkel. A célnak nem kell túlzónak lennie, a képzéssel elérhető, valós teljesítménytöbbletet fejezzen ki. Megfogalmazható a résztvevő szemszögéből (mit ér el, mire lesz képes, mit fog tudni stb.) és a képző szemszögéből (mit érjen el, mire legyen képes, mit tudjon stb.) egyaránt. 2015.09.01-től kötelező tartalmi eleme a képzési programnak.

A képzés sikeres elvégzésével a résztvevő [képesse válik... elvégzi... átlátja... stb. - résztvevői cél orientált megfogalmazás] vagy [ismerje meg... sajátítsa el... legyen képes... lássa át... stb. – képzői cél orientált megfogalmazás] alapformulák alkalmazásával kifejthető tartalom.

4. A képzés célcsoportja

A célcsoport alapvetően körülírja a képzés résztvevőinek körét. A célcsoport nem azonos a belépési feltételekkel. A célcsoport leírásánál a szegmentációt kifejező, átfogó kategóriákat érdemes szerepeltetni (pl. valamilyen tevékenységet folytatók), s nem a belépési feltételek mérhető valóságát (pl. elvárt szakmai végzettség vagy gyakorlati idő). 2015.09.01-től kötelező tartalmi eleme a képzési programnak.

5. A képzés során megszerezhető kompetenciák

Annak meghatározása tartozik ide, hogy milyen tudást birtokol a képzés sikeres elvégzésével. A tartalom meghatározása egyszerű felsorolással teljesíthető.

A kompetenciák meghatározása történhet a Magyar Képesítési Keretrendszer fejlesztése során képviselt tanulási eredményleírásokkal, az alábbi kategóriák szerint. Az egyes területek értelmezése, illetve alkalmazható példák a rovatoknál szerepelnek. Az egyes tanulási eredményeket kijelentő módban kell megfogalmazni, a tanulási eredményt kifejező igét célszerűen a mondat elején elhelyezni.

A kompetenciák tanulási eredményként történő leírásának példái a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara honlapjáról letölthető programkövetelmény útmutatóból kerültek átemelésre (szerző: dr. Farkas Éva – Rettegi Zsolt).

a. Ismeret (tudás)

Ismeret jellegű elemek, egy munkaterülethez kapcsolódó tények, elvek, elméletek összessége, jellemzően a szakmai ismeretek tartoznak ide.

Az alábbi igéket célszerű használni: A felnőtt/képzésben résztvevő...

- tudja,
- ismeri,
- érti,
- azonosítja,
- felismeri,

megnevezi stb.

b. Készség, képesség

A tudás alkalmazásának és a know-how használatának képessége feladatok elvégzése és problémamegoldás céljából; jellemzően a szakmai készségek, de a kézügyesség és a módszerek, anyagok, eszközök, felszerelések használata és annak módja is ide tartozik.

Társas kompetenciákon belül jellemzően a kommunikációs kompetenciák és a konfliktuskezelési kompetenciák; a módszerkompetenciákon belül jellemzően a problémamegoldás és a munkamódszer/munkastílus kompetenciái tartozhatnak ide.

Az alábbi igéket célszerű használni: A felnőtt/képzésben résztvevő képes...

- összeállítani,
- bemutatni,
- kezelni,
- betartani

stb.

c. Magatartási, viselkedési jegyek (attitűdök)

A szakmával, a munkával összefüggő felfogásbeli kérdések, a szakmai attitűdök, nézetek, mint például: nyitott, kíváncsi, érdeklődő, hajlandó/kész valamire (pl. együttműködésre) stb.

Társas kompetenciákon belül jellemzően az együttműködési kompetenciák; a személyes kompetenciákon belül jellemzően a jellemvonások tartozhatnak ide.

Az alábbi igéket és határozókat érdemes használni: A felnőtt/képzésben résztvevő...

- belátja
- szem előtt tartja
- igényli

stb.

d. Felelősség, autonómia

Minden tevékenységet jellemez az, hogy egy adott személy milyen önállósággal, milyen mértékű felelősségvállalással tudja végrehajtani.

Módszerkompetenciákon belül jellemzően a gondolkodási kompetenciák; a személyes kompetenciákon belül jellemzően a jellemvonások tartozhatnak ide.

Az alábbi igéket és határozókat érdemes használni: A felnőtt/képzésben résztvevő felelős/felügyeli

- önállóan,
- vezetői irányítással,
- szokásos időtartam alatt

stb.

6. A képzésbe való bekapcsolódás és részvétel feltételei

A belépési feltételek a „küszöbön való átlépést”, a részvételi feltételek „a küszöbön belül maradás követelményeit határozzák meg.

A belépési feltételeknek való megfelelés meghatározásának valós és elegendő alapot kell adnia képzési cél eléréséhez (figyelembe véve a képzési program valamennyi, a megvalósíthatóságot befolyásoló tartalmi elemét).

A belépési és részvételi feltételek meghatározásánál fontos figyelembe venni a képzésfejlesztés alapelvét: megalapozottság és túlhatározottságtól való mentesség. Lényeges szempont továbbá a belépési feltételek igazolhatóságának figyelembe vétele is.

A rovatok sorrendje, címe változtatható, s csak abba a rovata kell kifejtő szabályozásnak szerepelnie, amelyek tekintetében megfogalmazásra kerül előfeltétel. Amennyiben olyan rovat is része marad a

képzési programnak, amely kifejtő szabályozást nem tartalmaz, abban az esetben célszerű egyszerű kihúzással („-„) jelölni a nemleges követelménytámasztást az adott rovatban.

További információk az egyes rovatok szerinti:

a. Bekapcsolódási feltételek

Iskolai végzettség	Iskolai végzettség csak iskolarendszerben szerezhető végzettséget jelenthet, amelynek három szintje van <ul style="list-style-type: none"> - alapfokú iskolai végzettség - középfokú iskolai végzettség - felsőfokú iskolai végzettség
Szakmai végzettség	Kategóriái lehetnek: <ul style="list-style-type: none"> - szakképzettség (felsőfokú iskolai végzettséggel szerzett szakmai végzettség) - szakképesítés (OKJ-s képzés elvégzését tanúsító bizonyítvány szerinti szakmai végzettség) - szakmai végzettség (egyéb, tanúsított szakmai tudást igazoló dokumentum szerinti szakmai végzettség)
Szakmai gyakorlat	Amennyiben a szakmai gyakorlat pontos körülírása szükséges, azt itt kell kifejteni.
Egészségügyi alkalmasság	Csak akkor célszerű szabályozni, ha valamely külső előírás miatt kötelező.
Bemeneti kompetenciák, kompetenciaelemek (ismeretek, készségek, attitűdök)	A bemeneti kompetenciák alternatív belépési lehetőséget jelentenek az elvárt iskolai és/vagy szakmai végzettséghez képest. Ugyanakkor azok mellett, az iskolai és szakmai végzettség elváráson túlmenően is alkalmazható kategória.
Egyéb feltétel(ek)	Olyan szabályozás kerülhet ide, amely az előző szempontok alapján nem kifejezhető (pl. motiváció, célcsoportba tartozás igazolása, munkaerőpiaci státusz stb.)

b. Részvételi feltételek

Részvétel követésének módja	Jellemzően a résztvevő által aláírt jelenléti ív, illetve a résztvevők hiányzását dokumentáló haladási napló tartozhat ide.
Megengedett hiányzás	A képző (illetve a képzésfejlesztő) által meghatározott szabályok szerint. A hiányzás mértéke mellett meg lehet határozni azt is, mely tananyagegységekre eshet a hiányzás.
Egyéb feltétel(ek)	Minden olyan körülmény ide tartozik, amelynek teljesülése szükséges ahhoz, hogy a résztvevő jelen lehessen a képzésen, s az előző két feltételen kívüli követelménytámasztás.

7. Tervezett képzési idő

A képzési idő tekintetében azt kell vizsgálni, hogy a képzési idő valóban elegendő-e a képzési cél eléréséhez, illetve a megvalósíthatóság szempontjából megfelelő-e?

A képzési idő meghatározása szempontjából irányadó, hogy egy képzési órának legalább 45 percnél kell lennie.

A képzéshez esetlegesen kapcsolódó egyéni felkészülés, illetve a képzést követő, önálló egységként értelmezhető vizsga nem lehet óraszámított egysége a képzésnek.

Összes óraszám		Elmélet képzés óraszama	
		Gyakorlati képzés óraszama	

8. A képzés formája¹

egyéni felkészítés	
csoportos képzés	
távoktatás	

9. A program megvalósításának folyamatára, alkalmazott munkaformáira, módszereire vonatkozó ajánlás

Értelemszerű szakmai álláspont rögzítése tartozhat ide a rovatcímmel kapcsolatban. Pl.:

„Az elméleti tartalmak átadása interaktív, a résztvevők tapasztalatát, ismereteit, nézeteit is be-emelő, illetve figyelembe vevő előadás keretében valósuljon meg annak érdekében, hogy már ezzel is szolgálja a reflektív szemléletet.

A gyakorlati rész az előadáshoz kapcsolódó, kics csoportos formában megvalósuló témafeldolgozással történjen annak érdekében, hogy a lehető legtöbb személyes tartalom épülhessen be a feldolgozási folyamatba. A gyakorlati témafeldolgozáshoz kapcsolódhat továbbá esetleírás.”

NEM KÖTELEZŐ TARTALMI ELEM, amennyiben a felnőttképzést folytató intézmény nem kívánja a képzési programban meghatározni a képzési célt, abban az esetben a rovat törölhető.

--

10. A tananyag egységei, azok célja, tartalma, terjedelme, a tananyagegységekhez rendelt elméleti és gyakorlati óraszám

A tananyagegységek száma tetszőlegesen szűkíthető, illetve bővíthető, a képzési programot befolyásoló külső előírások figyelembe vételével.

A tananyagegységek kijelölésénél a képzés életszerű fő szakaszaihoz jó igazodni. Az egy napon megvalósuló képzések tananyagegységekre bontása jól elhatárolható témakörök esetén indokolt.

FIGYELEM! A tananyagegységek bemutatása történhet a 8.a és a 8.b pontok és az abban hivatkozott melléklet szerinti kifejtéssel és tematika kidolgozással is, az alábbi módon:

Megnevezés	Cél	Tartalom	Óraszám	
			Elm.	Gyak.

FIGYELEM! Amennyiben ez a táblázat alkalmazásra kerül a képzési programban, úgy az a) pont szerinti táblázat törölhető, illetve a képzési program mellékletét képező, a tananyagegységek bemutatását szolgáló adatlapot sem kell alkalmazni.

A táblázat abban az esetben tovább egyszerűsíthető, ha a képzés egyetlen tananyagegységből áll, tartalma és szerkezete nem megbontható. Ebben az esetben a tananyagegység megnevezése azonos a képzési program megnevezésével, célja a képzési céllal, tehát ez a két oszlop törölhető vagy utalás megjegyzéssel helyettesíthető.

¹ Csak egy képzési forma jelölhető meg.

a. A képzési program tananyagegysége(i)

1.	
2.	

b. Tananyagegységek részletes bemutatása

A tananyagegységek részletes bemutatása címszó alatti űrlaprészt annyiszor kell szerepeltetni egymást követő sorrendben, amennyi tananyagegységből áll a képzési program a 10.a szerint.

Tananyagegység megnevezése

--

Tananyagegység célja

A tananyagegység sikeres elvégzésével a résztvevő [megismeri ... elsajátítja... képes...]

Tananyagegység tartalma

Annak meghatározása, hogy a tananyagegység milyen ismeretek elsajátítására, gyakorlati készségek, képességek kompetenciák megszerzésére készít fel. Lényegében a tematikus tartalmak azonosítása kerül ide.

--

Tananyagegység terjedelme (óraszám)

Összes óraszám, amelyből	
- elméleti képzési óraszám	
- gyakorlati képzési óraszám	

A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása²

Teljesítményértékelés formája	
Teljesítményértékelés rendszeressége	
Teljesítményértékelés tartalma	
A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	
Megszerezhető minősítések	
Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	
Sikertelen teljesítés(ek) következménye(i)	
Egyéb előírás(ok)	

11. A maximális csoportlétszám

A maximális csoportlétszám esetén azt kell figyelembe venni, hogy a maximális csoportlétszámnál még működtethető-e a képzés módszertana (amennyiben az a képzési programban meghatározott) és elérhető-e a képzési cél.

	fő
--	----

² Abban az esetben kell kitölteni, amennyiben a teljesítményértékelés tananyagegységenként azonosított.

12. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása³⁴

Lényeges szempont, hogy a teljesítményértékelő rendszer legyen koherens a képzéssel megszerezhető kompetenciákkal, legyen alkalmas az elérni kívánt tanulási eredmények azonosítására.

Tananyagegységként megvalósuló számonkérés esetén a teljesítményértékelési rendszer közvetlenül a tananyagegység leírásánál is szerepeltethető. Illetve vegyes rendszerben is leírható a teljesítményértékelés, amely esetben a tananyagegységen belüli teljesítményértékelés bemutatásának a helye a tananyagegység leírása, ennél a rovatnál pedig a képzéshez külön kapcsolódó teljesítményértékelés (pl. vizsga) határozható meg.

OKJ-s képzés képzési programjának sajátosság lehet továbbá, hogy a tananyagegységeknél a folyamat során alkalmazott teljesítményértékelés, ezen a ponton pedig a modulzáró vizsgák rendje kerül bemutatásra. Ezt elátámasztja, hogy az Fktv. előírásai szerint OKJ-ban szereplő szakképesítés megszerzésére irányuló képzés esetén a képzési programnak tartalmaznia kell a modulzáró vizsgák szervezésének és dokumentálásának rendszerét is. **FIGYELEM!** Ez önálló címként nem szerepel az űrlapmintában, azt külön el kell helyezni belső alcímként.

Teljesítményértékelés formája	
Teljesítményértékelés rendszeressége	
Teljesítményértékelés tartalma	
A felnőttek tudásszintjének ellenőrzésére szolgáló módszer(ek)	
Megszerezhető minősítések	
Megszerezhető minősítésekhez tartozó követelményszintek	
Sikertelen teljesítés(ek) következménye(i)	
Egyéb előírás(ok)	

13. A képzés tanúsítása

a. A képzésről szóló igazolás kiadásának feltételei

--

b. A képzés egyes tananyagegységeinek elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei

--

14. A képzési program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételek, valamint a képzéshez kapcsolódó egyéb speciális feltételek és ezek biztosításának módja

a. Személyi feltételek

Alapvető, hogy a személyi feltételek meghatározásánál a képzési program közreműködőjével szembeni alapelvárás kerüljön meghatározásra, s ne a rendelkezésre álló személy adatai/jellemzői. A nem releváns rovatok törölhetők vagy üresen hagyhatók.

Amennyiben a személyi feltételek meghatározása tananyag-egységként eltérő, úgy a táblázat többször egymás mögé másolható, s a relevanciát az „Oktatott témakör” rovatban kell megjelölni.

³ Tananyagegységként megvalósuló számonkérés esetén a teljesítményértékelési rendszer közvetlenül a tananyagegység leírásánál is szerepeltethető.

⁴ OKJ-ban szereplő szakképesítés megszerzésére irányuló képzés esetén tartalmaznia kell a modulzáró vizsgák szervezésének és dokumentálásának rendszerét.

A személyi feltételek meghatározása lehetőleg minden esetben kifejtő legyen, s ne jogszabályi hivatkozás!

Programban betöltött szerep	
Oktatott témakör	
Iskolai végzettség	
Szakképzettség	
Nyelvismeret	
Szakmai gyakorlat	
Oktatói/felnőttképzési gyakorlat	
Egyéb feltételek	
Jogszabályi követelmény	Az oktatónak meg kell felelnie továbbá a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. tv. és végrehajtási rendeletben, különös tekintettel a 393/2013 (XI.12.) Korm. rendeletben előírt feltételeknek.

b. Személyi feltételek biztosításának módja

Annak meghatározása, hogy a képző milyen módon, jellemzően milyen jogviszonnyal biztosítja a képzéshez szükséges személyi feltételeket. Ezek lehetnek belső szabályozások vagy általános feltételbiztosítási megoldások.

[...]

c. Tárgyi feltételek

Alapvető, hogy a személyi feltételek meghatározásánál a képzési program közreműködőjével szembeni alapelvárás kerüljön meghatározásra, s ne a rendelkezésre álló személy adatai/jellemzői.

Képzési helyszín

A képzési helyszín bemutatása más rovatok alkalmazásával is lehetséges a képzési helyszín jellegétől, illetve a helyszín igénybevételének céljától függően.

Férőhelyek száma	
Képzési helyszín elvárt jellemzői	
Minimálisan elvárt felszereltség	
Egyéb feltételek	
Jogszabályi követelmény	A képzési infrastruktúrának meg kell felelnie továbbá a felnőttképzésről szóló 2013. évi LXXVII. tv. és végrehajtási rendeletben, különös tekintettel a 393/2013 (XI.12.) Korm. rendeletben előírt feltételeknek.

Képzési eszközök, segédanyagok

FIGYELEM! Ide tartozik minden – nem infrastrukturális – tárgyi feltétel meghatározása, amely a képzési program megvalósításához szükséges. OKJ-s képzés esetén itt lehet felsorolni és specifikálni az eszközjegyzéket.

Megnevezés	Mennyiség	Jellemzők / specifikáció

d. Tárgyi feltételek biztosításának módja

Annak meghatározása, hogy a képző milyen módon, jellemzően milyen jogviszonnyal biztosítja a képzéshez szükséges tárgyi feltételeket. Ezek lehetnek belső szabályozások vagy általános feltétel-biztosítási megoldások.

[...]

e. Speciális feltételek

--

f. Speciális feltételek biztosításának módja

--

Előzetes minősítésre vonatkozó adatok

A bemutatott szöveg, illetve táblázat ajánlás, a vonatkozó jogszabályi követelmények alapján.

A képzési program **megfelel/nem felel meg**⁵ a 2013. évi LXXVII. tv. és végrehajtási rendeletei alapján az előzetesen minősített képzési programokra vonatkozó elvárásoknak.

Minősítés helye és dátuma	
az előzetes minősítést végző szakértő neve	
felnyitóképzési szakértői nyilvántartásban szereplő nyilvántartási száma	
felnyitóképzési programszakértői nyilvántartásban szereplő nyilvántartási száma	
az előzetes minősítést végző szakértő aláírása	
intézmény képviselőjére jogosult személy neve, intézmény képviselőjére jogosult személy aláírása	
intézmény szakmai vezetőjének neve	
intézmény szakmai vezetőjének aláírása	

⁵ A megfelelő rész aláhúzendó